

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

RUTA DEL TER

Etapa 5: RIPOLL – COLÒNIA SANTA MARIA – SANT MOÍ FARGA DE BEBIÉ – CASTELL DE MONTESQUIU

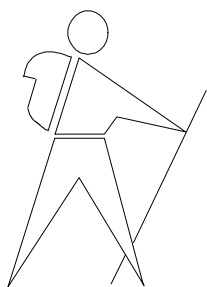
11 de maig de 2014

HORARI PREVIST

Sortida de la Plaça de l'Estació de Vilanova i la Geltrú.	6 h
Ripoll. Esmorzar. Inici de l'etapa.	8 h 8 h 30 min
Cruïlla de la Corba (4,510 km). Reagrupament.	9 h 30 min 9 h 40 min
Collet de Ripoll (9,245 km). Reagrupament.	10 h 40 min 10 h 50 min
Solell de Mas Veí (10,215 km). Reagrupament.	11 h 15 min 11 h 30 min
La Farga de Bebié (12,910 km). Reagrupament.	12 h 15 min 12 h 25 min
Castell de Montesquiu (16,190 km). Final de l'etapa. Sortida cap a Sant Quirze de Besora.	13 h 20 min 13 h 30 min
Sant Quirze de Besora. Dinar. Sortida cap a Vilanova.	13 h 50 min 16 h 30 min
Vilanova i la Geltrú.	18 h 30 min

Notes.-

- ** Esmorzarem a Ripoll, al bar de l'estació d'autobusos. Dinarem a Sant Quirze de Besora; hi ha bars i restaurants.
- ** Tingueu en compte que l'organització sempre **pot modificar aquesta previsió** d'horari en funció de com es vagi desenvolupant l'etapa (Condicions meteorològiques, retards o avançaments imprevistos, etc).
- ** Si us plau, sigueu puntuals, respecte els reagrupaments i **mantingueu sempre contacte visual** amb els que us segueixen; si cal espereu-vos. Intenteu seguir els horaris previstos, és a dir, no correu ni aneu massa lents! **(Penseu que aneu en grup).**
- ** **Atenció:** Per a qualsevol comunicació amb la Secció el dissabte abans de l'excursió o el mateix diumenge (mitja hora abans de la sortida) **utilitzeu només** el telèfon 687 04 39 76 (Agustí Poch).
- ** Els vocals coordinadors d'aquesta sortida són Joan Andreu i Agustí Poch. En tot moment cal respectar les seves indicacions.

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

RUTA DEL TER

Eta 5: RIPOLL – COLÒNIA SANTA MARIA – SANT MOÍ FARGA DE BABIÉ – CASTELL DE MONTESQUIU

11 de maig de 2014

DESCRIPCIÓ DE L'ETAPA

Sortirem de Ripoll vorejant la colònia Agafalops – Botey i després de seguir una breu estona la carretera C-17, travessarem el Ter i arribarem a la colònia Santa Maria. Tot seguit ens enfilarem vers el coll de Maranyic i baixarem cap la riera de Vallfogona que creuarem a gual. Una nova pujada ens portarà fins al collet de Ripoll des d'on baixarem ràpidament fins a l'aiguabarreig de les rieres de Llaers i Vallfogona que també haurem de travessar a gual.

Novament ens enfilarem per arribar al mas de Sant Moí i tornarem a baixar per retornar al costat del riu Ter el qual travessarem pel pont de ferrocarril. Poc després tornarem a travessar el riu per situar-nos a la seva riba esquerra i accedir així a la colònia de la Farga de Bebié.

A partir d'ací, ja dins del Parc del Castell de Montesquiú, pujarem per tornar a baixar vers la font de les Planeses, tornarem a pujar i baixarem cap a la riera de la Solana i, finalment, una última pujada ens menarà a la zona d'aparcament del Castell de Montesquiú on acabarem l'etapa.

Horari Parcial	Total	Distància (km)
0:00	0:00	0,000

Comencem l'etapa situats a l'estació d'autobusos de Ripoll (682 m); hem de sortir de l'estació i anar cap a la dreta pel carrer del Progrés. Passem per davant de l'estació del ferrocarril; seguim endavant.

0:08	0:08	0,760
------	------	-------

El carrer baixa i gira cap a la dreta per anar a passar per sota la via del tren. Tot seguit pugem i voregem una rotonda.

0:02	0:10	0,900
------	------	-------

Travessem el riu Ter pel pont del Castell d'Adral (675 m); seguim endavant. A l'esquerra queda l'entrada d'una fàbrica tèxtil.

0:03 0:13 1,040

En arribar al primer carrer que va cap a l'esquerra, el carrer J.Mª Pericas, l'hem de seguir. Hi ha un rètol que indica que anem en direcció a la colònia Agafallops. A l'esquerra queden les edificacions d'aquesta colònia també anomenada Agafallops – Botey.

0:05 0:18 1,440

El carrer gira cap a la dreta per anar a desembocar a la carretera C-17. Just abans d'arribar a la carretera hem de girar cap a l'esquerra i continuar pel carril per a bicis i vianants que va paral·lel pel seu costat (673 m). A l'esquerra deixem els supermercats Esclat i Lidl.

0:02 0:20 1,610

Passem pel punt quilomètric 93 de la carretera. A l'esquerra queda una gasolinera i la jardineria Espiga Verda. Més endavant, hi deixem una esplanada amb una bàscula per a camions i l'hotel – restaurant – càmping Solana del Ter.

0:05 0:25 1,970

Passem per davant de l'entrada del càmping.

0:03 0:28 2,350

A la dreta deixem la carretera C-26 que va cap a les Llosses i Berga i passem per davant d'un grup de cases on hi ha el bar Villaura (666 m). Tot seguit ens separem de la carretera C-17 i baixem pel costat de les cases.

0:02 0:30 2,500

Arribem a la riera de les Lloses (660 m); l'hem de travessar per un pas a gual.

Nota.- Cas que baixi massa aigua i no es pugui passar la riera a gual cal tornar enrera i passar-la pel pont de la carretera. Una vegada passat el pont, a l'alçada del punt quilomètric 92 un camí a l'esquerra ens permetrà enllaçar amb el camí que ve de passar el gual.

Anem pel costat del riu que en aquest punt es veu frenat per una resclosa; a la dreta, a un nivell superior, hi tenim la carretera C-17. El camí està arranjat per fer-hi caminades amb bancs per a descansar. Trobem les marques del GR-151 que ens acompanyaran fins al final de l'etapa.

0:08 0:38 3,130

Pugem per situar-nos al costat de la carretera (662 m); la seguim cap a l'esquerra.

0:01 0:39 3,225

En arribar al pont d'accés a la colònia Santa Maria hem de girar cap a l'esquerra per tal de travessar-lo i així situar-nos a la riba esquerra del Ter.

Passat el pont girem cap a la dreta i en arribar davant de la fàbrica Gènesis girem cap a l'esquerra per tal de creuar el canal del Roig.

Un cop creuat el canal el canal el camí va cap a l'esquerra per anar a passar per un túnel per sota de la via del ferrocarril Barcelona – Puigcerdà.

0:04

0:43

3,410

Passem per sota la via del ferrocarril i pugem cap a la dreta (661 m). En arribar en una cruïlla de camins hem de deixar la branca de l'esquerra i la que segueix en la direcció que portem i anar cap a la dreta (hi ha un rètol que indica que va cap a Llaers) vorejant una esplanada per tal de situar-nos al costat de la via del tren. Seguim endavant amb la via a la dreta.

0:03

0:46

3,650

Compte! Creuem la via i seguim pel seu costat (666 m). El camí baixa i va a passar per un túnel per sota d'una de les naus de la fàbrica de filats de la colònia Santa Maria.

Passat el túnel, a la dreta, podem veure el desguàs del canal del Roig i una bonica perspectiva de la fàbrica. El camí va per l'obaga dels Quintans del Roig, primer baixant i tot seguit planejant pel costat del riu.

Una mica més endavant per l'esquerra se'ns uneix un camí que va de passar per sota de la via del tren.

0:09

0:55

4,270

Veiem la resclosa que serveix per a captar l'aigua per a la Central Hidroelèctrica del Roig; el canal de captació queda entre nosaltres i el riu.

0:02

0:57

4,420

Deixem una escala de gat al costat del camí que baixa fins al canal de la central (658 m). Pugem lleugerament.

0:01

0:58

4,510

Arribem al capdamunt de la suau pujada on trobem una bifurcació (665 m); hem d'anar per la branca que baixa cap a l'esquerra. Passem pel costat d'un pal indicador i al cap de pocs metres enllacem amb un camí que seguim cap a l'esquerra.

Ací el riu ha fet un gran meandre anomenat la Corba i ara el tornem a tenir proper; al seu costat hi podem veure la Central Hidroelèctrica del Roig. Trobem un senyal que ens diu que ens acostem a la via del tren.

0:02	1:00	4,735
------	------	-------

Poc abans d'arribar a la via del tren el camí bifurca (657 m). El GR-151 està senyalitzat per la branca que va a creuar la via en canvi la Ruta del Ter ho està per la branca que baixa cap a la dreta; seguim per aquesta. (Nota.- Una mica més endavant el GR-151 i la Ruta del Ter es tornaran a trobar).

0:01	1:01	4,845
------	------	-------

Arribem al torrent del Poncet que passa per sota de la via del tren per un petit túnel (650 m). En aquest punt hem de deixar el camí que seguíem i anar a passar pel túnel pujant pel camí que va torrent amunt. Hi ha un rètol que indica que anem en direcció a Llaers.

0:01	1:02	4,920
------	------	-------

Desemboquem en el camí per on ve el GR-151 (655 m); l'hem de seguir cap a la dreta; pugem.

0:08	1:10	5,520
------	------	-------

A la dreta deixem una esplanada i un camí que baixa per entremig del bosc; seguim pujant.

0:02	1:12	5,740
------	------	-------

Deixem dos camins a la dreta, un que surt planejant i un altre que baixa cap endavant.

0:03	1:15	5,950
------	------	-------

A l'esquerra deixem un camí que puja cap a Llastanosa (715 m); seguim de moment planejant i, més endavant, baixant lleugerament.

0:05	1:20	6,320
------	------	-------

Deixem un camí a la dreta que baixa cap a la central hidroelèctrica d'en Botei; pugem lleugerament.

0:09	1:29	7,100
------	------	-------

Arribem al coll de Maranyic on hi ha un confluència de camins (737 m). Deixem el primer camí de la dreta que baixa, el segon que puja i agafem el tercer, que va en la direcció que portàvem i que baixa amb marques del GR i grogues.

Si comptem pels camins que tenim a l'esquerra aquest també és el tercer. Cal tenir en compte que tot i que el segon per l'esquerra està senyalitzat amb les marques de la Ruta del Ter amb bicicleta **NO** l'hem de seguir. Aquest camí és el que continua cap a Llaers.

0:03	1:32	7,295
------	------	-------

Quan el nostre camí inicia un marcat revolt cap a la dreta se'ns uneix un camí per l'esquerra; en aquest punt hi ha un pal que indica que estem en el coll Maranyic (?) (715 m). En el camí de l'esquerra podem veure-hi les marques de la Ruta del Ter amb bicicleta. Baixem.

0:05 1:37 7,815

Després de travessar una barrera (oberta) per al bestiar deixem a l'esquerra l'accés al Pla de Massacs (677 m). El camí fa un revolt cap a la dreta i segueix baixant.

0:03 1:40 7,925

Arribem a la riera de Vallfogona que hem de travessar a gual (664 m); és molt probable que hi hagi aigua. Pugem travessant una nova barrera (oberta) per al bestiar.

0:04 1:44 8,180

Deixem un camí a la dreta que baixa; nosaltres continuem pujant. El camí que seguim és el del Pla de Massacs a Montsull.

0:13 1:57 9,010

El camí passa per una àmplia trinxera i davalla una mica.

0:03 2:00 9,245

Arribem al collet de Ripoll on hi ha un pal indicador que diu que som al serrat de Malveí (767 m). Ací hem de deixar el camí de Massacs i continuar per un senderol que s'enfila cap a la dreta.

Ben aviat el senderol comença a baixar pel llom de la carena que separa la riera de Vallfogona, a la dreta, d'una tributària seva, la riera de Llaers, a l'esquerra.

0:04 2:04 9,395

Travessem una filferrada. El senderol està força desdibuixat i en algun tram el pendent és molt pronunciat; cal no perdre les marques del GR i vigilar les relliscades.

Més endavant, a la dreta ja hi tenim la riera de Vallfogona; la panoràmica és impressionant.

0:09 2:13 9,785

Arribem a la riera de Llaers, ben a prop del seu aiguabarreig amb la riera de Vallfogona (640 m). Hem de creuar la riera a gual (hi haurà aigua) i un cop a l'altra banda enfilar-nos per un petit grauet de roca.

Continuem per un viarany que va per entremig de l'atapeïda vegetació paral·lel a la riera. Compte amb les relliscades!

0:10	2:23	10,215
------	------	--------

Desemboquem en un prat amb arbres; és el Solell de Mas Veí (650 m). Hem de seguir cap a l'esquerra per un ampli camí herbós que travessa el prat. Més endavant el camí decanta cap a l'esquerra vorejant un petit torrent que queda a la dreta.

0:07	2:30	10,790
------	------	--------

Per la dreta se'ns uneix un camí; seguim endavant travessant un petit prat. El camí gira cap a la dreta per tal de travessar el petit torrent i puja.

0:05	2:35	11,150
------	------	--------

Travessem un altre petit torrent; pugem.

0:05	2:40	11,345
------	------	--------

A la dreta se'ns obre una gran panoràmica sobre el riu i els túnels de la C-17 (715 m). Arribem al final de la pujada, planegem una mica i baixem.

0:04	2:44	11,550
------	------	--------

Voregem un gran rocallís i desemboquem en un camí que seguirem cap a la dreta (687 m).

0:02	2:46	11,760
------	------	--------

Arribem al mas de Sant Moí (675 m), a l'esquerra hi veiem un petit pal de senyalització que indica el Torrent de les Dous. Passem a frec d'un corral de la masia deixant-lo a la dreta i després pel costat de la casa que queda a l'esquerra. Passada la casa, a l'esquerra, hi podem veure la capella de Sant Moí.

Seguim pel camí herbós que ben aviat es converteix en un senderol que baixa amb fort pendent.

0:06	2:52	12,050
------	------	--------

Desemboquem en un camí; l'hem de seguir cap a l'esquerra (615 m). El camí fa un revolt cap a la dreta i baixa; per ací veiem senyalització del Parc del Castell de Montesquiú.

Seguint el camí que ara ha quedat força desdibuixat travessem un prat en direcció a unes petites edificacions que veiem properes.

En arribar-hi, hem de passar per entremig de les edificacions i pujar per unes escales cap a la via del tren. Hem d'anar pel costat de la via cap a l'esquerra.

Una mica més endavant passem el Ter pel pont del ferrocarril. Una vegada a l'altra banda i abans de l'entrada del túnel que tenim davant (és el túnel de la Farga) hem d'anar cap a l'esquerra per un senderol que va pel costat del riu.

0:04 2:56 12,290

Pugem per unes escales i arribem a l'antiga carretera C-17 (618 m); l'hem de seguir cap a l'esquerra.

La carretera fa un marcat revolt cap a la dreta, el revolt de la Farga, i deixa a l'esquerra l'entrada a la fàbrica. Seguim endavant; a l'esquerra hi ha les edificacions de la fàbrica i a la dreta, a un nivell més elevat, les antigues vivendes de la colònia la Farga de Bebié.

Passem per sota del pont del ferrocarril.

0:06 3:02 12,445

En arribar al pont d'accés a la colònia hem de deixar la carretera i travessar el riu (611 m). A l'altra banda, a la dreta, hi ha l'església de la Mare de Déu del Carme.

Nosaltres hem d'anar cap a l'esquerra pel carrer que va pel costat del riu, i passar novament per sota del ferrocarril. A la dreta hi ha un camp de futbol i a l'esquerra podem veure el Pont de la Casa, un dels antics ponts de la colònia.

0:03 3:05 12,910

Arribem davant de la façana de l'antiga fàbrica; hem d'anar cap a la dreta (600 m). A la dreta hi veiem una font.

El carrer gira cap a la dreta tot vorejant el camp de futbol i puja.

0:01 3:06 13,040

Abans d'arribar a l'estació del ferrocarril de la Farga de Bebié que veiem a la dreta hem d'anar cap a l'esquerra per un camí asfaltat que puja passant per darrera d'una edificació de l'estació (608 m).

0:05 3:11 13,375

Deixem un camí que puja cap a l'esquerra i arribem al grup de cases anomenat el Solell (622 m). Passem per entremig de les cases.

En arribar al final de les cases travessem una tanca de filferrada i continuem per un camí pel costat d'uns petits horts.

0:04 3:15 13,555

Travessem una nova tanca de filferrada i passem per entremig de dues petites construccions (618 m). A partir d'ací continuem per un senderol que s'enfila; més endavant planeja una mica i torna a pujar. Trobem pals de senyalització del Parc del Castell de Montesquiú.

0:07 3:22 13,970

Desemboquem en un camí recentment desbrossat; el seguim cap a la dreta tot baixant (664 m). Més endavant el camí es transforma en un senderol i planeja; veiem el riu a la dreta.

Comencem a baixar amb fort pendent.

0:07 3:29 14,420

Arribem al final de la baixada (595 m). A l'esquerra hi veiem la font de les Planeses; hi ha un pal indicador. Tornem a pujar.

0:01 3:30 14,490

Desemboquem en un camí transversal; a l'enforcall hi ha un pal indicador. Hem de seguir aquest camí cap a l'esquerra; pugem.

0:06 3:36 14,845

El camí fa un revolt cap a esquerra i planeja (646 m).

0:03 3:39 15,095

Desemboquem al bell mig d'un revolt d'un camí transversal; anem cap a la dreta baixant.

0:03 3:42 15,345

Deixem un camí que puja cap a l'esquerra; seguim baixant.

0:03 3:45 15,595

El camí fa un marcat revolt cap a la dreta i deixa un trencall a l'esquerra (603 m); seguim baixant.

0:02 3:47 15,790

Arribem en un pas ramader; un cop passat el pas hem d'anar cap a l'esquerra per tal de travessar la riera de la Solana per un pont (585 m).

Un cop a l'altra banda anem cap a la dreta i enllacem amb un camí que ens ve per l'esquerra. En aquest punt i abans d'arribar a la via del tren hem d'enfilarnos per un senderol que puja cap a l'esquerra.

El senderol, ben marcat, té alguns trams amb fort pendent i es va enfilant pel vessant del turó del castell de Montesquiú.

En arribar al capdamunt de la pujada hem d'anar cap a l'esquerra per unes escales.

0:10 3:57 16,190

Accedim a la zona d'aparcament del castell de Montesquiú (653 m); en aquest punt finalitzem l'etapa.

Equip de preparació (24/0/2014): Joan Andreu, Agustí Poch

LA FARGA DE BEBIÉ

La fàbrica, que aprofita el desnivell d'un pronunciat meandre del Ter com a força motriu, fou construïda el 1895 pel suís Edmund Bebié Wild sobre l'antiga farinera dita la farga de Rocafiguera.

La colònia inclou la fàbrica i els barris del Tibidabo, el Balcó del Ter, Sunyer i les Torres, situats a la dreta de la colònia (en el sentit de baixada del Ter) i pertanyents al municipi de les Llosses, i també els barris de Conangla i del Solell, l'abaixador del tren i l'església, que són a l'esquerra de la colònia i pertanyen al municipi de Montesquiu. La fàbrica tancà al març del 2008

CASTELL DE MONTESQUIU

El castell de Montesquiu és a l'esquerra del Ter, en un turó. L'edifici correspon a una antiga *domus* o casa forta on residien els senyors de Besora quan visitaven els seus dominis. Les primeres notícies són del 1285. Els Besora l'infeudaren a la família Conanglèll (1285-1337), i fou en recuperar el domini directe, a partir de mitjan segle XIV, quan el convertiren en residència pròpia.

Dels Besora passà per casament als Canet (1390-1425), als Peguera (1425-1525), als Descatllar (1525-1760) i als Queralt, comtes de Santa Coloma (1760-1850). El castell passà per compra a la família Safont de Vic abans del 1859, i als Juncadella cap al 1890.

L'edifici actual fou renovat al segle XVII pels Descatllar, que hi edificaren una capella dedicada a santa Bàrbara, i fou transformat en 1917-20 en casal residencial. L'edifici consta de dos pisos i una planta baixa distribuïts en una ala nord, destinada al servei, i una ala sud, que comprenia el sector noble.

Té una capella adossada a la cara sud que hi va ser construïda el 1663. El 1972 els darrers Juncadella el cediren, juntament amb la finca, a la Diputació de Barcelona. El castell ha estat objecte de diferents obres de restauració.

A la planta superior de l'edifici hi ha un seguit de sales polivalents, construïdes en ajuntar-se les dependències del servei i les golfes. El castell és seu habitual de jornades, seminaris i tallers organitzats pel Servei de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona i per d'altres entitats de la comarca. Al pri-

mer pis es troba la planta noble, i la masoveria és l'edifici on hi ha el centre de recursos, la biblioteca, els laboratoris i les oficines del Parc Comarcal del Castell de Montesquiú.

SANT QUIRZE DE BESORA

El municipi de Sant Quirze de Besora, de 8,07 km², és situat a la vall del Ter, al sector septentrional d'Osona, tot i que fins el 1989 pertanyia a la comarca del Ripollès. Les terres de Sant Quirze de Besora limiten a l'est amb Santa Maria de Besora i per una llenca de terra amb Sant Pere de Torelló, al sud amb Orís, al sud-oest amb Sora i al nord-oest amb Montesquiú, terme que se segregà de Sant Quirze de Besora el 1934, raó per la qual el terme perdé una tercera part de les seves terres.

Travessat pel Ter de nord a sud, les màximes elevacions es donen a Puig Bufí (743 m) al límit amb Sora pel sector més meridional, a les serralades properes al pla de Teia i al collet de Bosquetell, a les terres que s'escolen vers Santa Maria de Besora. Drenen també el terme el torrent de la Cogulera, que davalla des del collet de Bosquetell, i la riera de la Foradada, que desguassa al Ter tot just al límit entre Santa Maria de Besora i Sant Quirze de Besora.

El municipi comprèn el nucli de Sant Quirze de Besora, cap administratiu del terme. La primera notícia que fa referència al nom primitiu de la població data de l'any 890 quan s'anomenava *Sancti Quirici de Bizaura*. A l'edat mitjana, el 1329, el nucli tenia el mateix topònim que ara. El 1859 el poble es coneix com a *Sant Quirce de Besora*, el 1866 es perdé el genitiu i el 1875 la situació del país fa que en el topònim es faci referència a la religió i que s'anomeni *San Quirico y Julita de Besora*. Ja al segle XX, el 1937, amb la victòria del Front Popular el poble es coneix amb el nom de *Bisaura de Ter*, però amb la victòria del Front Nacional el topònim canvià pel de *Sant Quirico de Besora*, que amb la institucionalització de la democràcia prengué el nom que té en l'actualitat.

El poble de Sant Quirze de Besora (587 m) es formà a l'esquerra del Ter, en una petita terrassa on des d'abans del 887 s'aixecava una església dedicada a sant Quirze, que, amb la veïna de Santa Maria de Besora, fou donada el mateix 887 i confirmada el 898 al monestir de Sant Joan de les Abadesses pel comte Guifré el Pelós. Aquesta església fou assignada, quan se n'expulsaren les monges, a l'ofici de la cambreria de la canònica que s'establí al monestir, que cobrava la major part dels delmes i les primícies i presentava els sacerdots o rectors als quals el bisbe de Vic conferia la cura d'ànimes.

L'església parroquial actual fou bastida vers el 1771, dins el corrent barroc neoclassicista i amb poca personalitat. Té una gran nau, amb capelles i corredors laterals, i un campanar de torre quadrada. L'havien precedida una església consagrada el 898 i una altra al principi del segle XI, aquesta tenia l'altar principal dedicat a sant Quirze i santa Julita i dos altars secundaris, segurament en absidioles, dedicats a Santa Maria i sant Joan. A la darrera guerra Carlina (1873) l'església fou saquejada pels liberals, que l'any anterior havien lliurat una forta batalla a Sant Quirze per expulsar-ne els carlins que dominaven la població.

BIBLIOGRAFIA

- ** Ruta del Ter. Seguint el curs del riu
Consorci Alba-Ter (2009).
- ** Institut cartogràfic de Catalunya
<http://www.icc.cat/>
- ** Enciclopèdia Catalana
<http://www.enciclopedia.cat/>
- ** La Farga de Bebié
<http://www.bebie.es/principalfb.html>

Agustí Poch, maig de 2014

